

ปรัชญาตะวันออก

ในวัฒนธรรมตะวันตก คำว่า ปรัชญาตะวันออก มีความหมายกว้างๆ ครอบคลุมถึงแนวคิดทางปรัชญาของ “ตะวันออก” กล่าวคือ ทางเอเชีย ที่รวมถึงจีน อินเดีย ญี่ปุ่น และพื้นที่ทั่วไป

ส่วนใหญ่แล้วมหาวิทยาลัยในประเทศตะวันตก การเรียนการสอน และภาควิชาปรัชญาจะมุ่งศึกษาเฉพาะวิถีคิดและแนวคิดทางปรัชญาตะวันตก (แต่ก็ยังมีข้อยกเว้นในหลายๆที่) ดังนั้นการใช้คำว่า “ปรัชญา” ในแวดวงวิชาการตะวันตก มักหมายถึงแนวคิดทางปรัชญาที่มีรากฐานมาจากกรีกโบราณ และปรัชญาตะวันออกมักถูกมองข้าม อย่างไรก็ตามการเชื่อมโยงระหว่าง “ตะวันออกและตะวันตก” ในปัจจุบันนี้ ช่วยลดช่องว่างทางวัฒนธรรมดังกล่าวไปได้มาก (จากวิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี)

ปรัชญาตะวันออก : ภัยคลื่นยักษ์ อีกรูปแบบแสดงตัว"โลกาภิวัตน์วงกลับ"

ถอยตัวออกมาจาก ต้นไม้ต้นหนึ่ง เพื่อมองให้เห็น ภาพรวม ของ ป่าทั้งป่า จะพบเห็นไม่ยากนักว่า สิ่ง “เขื่องเส้าหลง” และผู้คนจำนวนมากใจตรงกันเรื่อง ความห่วยแตกของโทรทัศน์ไทย ก็เป็นต้น ไม้ อีก ต้นหนึ่งที่มีลักษณะพื้นฐานไม่ต่างไปจากต้นไม้ต้นอื่น ๆ ก่อนหน้า จีเอ็มโอ, ไข่เคเอฟซี, เนื้อแมคโดนัลด์, อุตสาหกรรมทำลายสิ่งแวดล้อม และ ฯลฯ ที่เป็นผลผลิตของ ระบบทุนนิยมเต็มรูป (หรือนัยหนึ่ง ลัทธิเสรีนิยมใหม่) ที่บรรดาบรรษัทยักษ์ใหญ่ในแขนงต่าง ๆ จะต้อง กระตุ้นการบริโภค, เร่งการผลิต โดย ทุก วิถีทาง เพื่อปั่น ผลกำไรต่อหุ้น ให้ สูง, สูงขึ้น ความหมายของ ระบบทุนนิยมในวันนี้ที่เป็น ปลาใหญ่กิน ปลาเล็ก จึงแตกต่างกับเมื่อยุค เศรษฐกิจพอเพียง

เราฝากวิถีชีวิตของประเทศไว้กับ การส่งออก, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว บนสมมติฐานที่เสมือน คงที่, ไม่แปรเปลี่ยน แต่ในรอบ 2 ปีมานี้เราเริ่มเผชิญหน้ากับ ไข้หวัดมรณะ, ไข้หวัดนก และ ภัยพิบัติ ธรรมชาติ บางส่วนเกิดขึ้นกับ ต่างประเทศ ในขณะที่บางส่วนเกิดขึ้นกับ ประเทศไทย ล้วนแล้วแต่ ส่งผล สะท้อนต่อความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ นับวันสถานการณ์พื้นฐานต่าง ๆ ยิ่ง ไม่แน่นอน ปุจฉาที่ ต้องการวิสัยทัศน์ก็คือ ยุทธศาสตร์ของประเทศในระยะยาว ที่จะต้อง ไม่ขึ้นต่อ รายได้จากทั้ง 2 สาขานี้มาก เกินไป วิสัยทัศน์ที่ว่านี้ไม่ใช่ง่าย ๆ แค่ ทุ่มเงินซ่อม-สร้าง แต่จะต้องกลับไปสู่เรื่องเดิม ๆ ที่พูดแล้วพูดอีกก็คือ จะต้อง ทบทวนกระแสพระราชดำรัส ว่าด้วย เศรษฐกิจพอเพียง ที่ไม่ได้มีความหมายตรงชนิดที่บรรดา สาวกของลัทธิเสรีนิยมใหม่ชอบยกมาก่อนขอว่า “...จะให้ไปทำไร? โลกาภิวัตน์ล่มสลายหรือ คน เขียนทำให้ได้เสียก่อนเถอะ.” เท่านั้น กระแสโลกาภิวัตน์วงกลับ หรือที่เรียกขานกันว่า Deglobalization กำลังเริ่มต้น แสดงตัว ออกมาใน หลากหลายรูปแบบ ที่ล้วน อยู่นอกเหนือการควบคุมของมนุษย์ และจะ ส่งผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อ ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ที่พึ่ง การส่งออก, อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว ทั้งสิ้น

แต่ที่ “เขื่องเส้าหลง” เห็นว่า ความไร้ระบบปรัชญาการศึกษาไทยร้ายแรงกว่าคลื่นยักษ์สึนามิ ตัวอย่างเช่น ความเป็น สือ ที่ทั้ง ไกลชิดประชาชนมากที่สุด และมีอิทธิพลทางความคิดต่อประชาชนมาก

ที่สุด เมื่อไม่ปฏิบัติหน้าที่ เตือนภัย, ให้ข้อมูลข่าวสาร (ใน ทุก ๆ ด้าน) แต่กลับทำหน้าที่เป็น โฆษกที่ดีของระบบทุนนิยม ก็เท่ากับเป็น ตัวเร่ง ให้ประชาชน หูหนวก – ตาบอด เร็วขึ้นนั่นเอง

ผู้คนส่วนใหญ่โดยองค์รวมของบ้านนี้เมืองนี้จึง ไม่มีโอกาส นึกคิด ถึง ของดีมีอยู่ หลากหลายที่จะสามารถฝึกเป็น ยุทธศาสตร์พึ่งตนเอง ที่จะมาเสริมรายได้จาก การส่งออก, อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยไม่ต้อง ตามแห่ ไปใน ทิศทางเดียวกัน อย่างที่เป็นอยู่

ต้องไม่ลืมว่ารากฐานของ ปรัชญาตะวันออก รากฐานของ พุทธศาสนา, ศาสนาตะวันออกอื่น ๆ ก็คือ อยู่ร่วมกับธรรมชาติ ตรงกันข้ามกับรากฐานเบื้องต้นของ ปรัชญาตะวันตก ที่มุ่งหมาย ตัดแปลงธรรมชาติ, เอาชนะธรรมชาติ ที่สุดท้ายแล้ว ไม่ชนะ และกำลังเกิดการปรับเปลี่ยนความคิดขนานใหญ่ในหมู่ประชาชนมุ่งไปสู่ กฎเกณฑ์ชุดใหม่ในการดำรงชีวิต ซึ่งก็คือรากฐาน ปรัชญาตะวันออก เกิด Green Politics, Ecologist Politics กันจนเป็น กระแสใหญ่ แต่คนตะวันออกจำนวนหนึ่งในบ้านเรากลับยังหลับใหลไม่ได้สติ ตกเป็น ทาส ของกระบวนการ โฆษณาชวนเชื่อ อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน โทรททัศน์ หรือกล่าวให้ชัดเจนว่า ระบบโทรทัศน์ไทยยุคเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นหนึ่งใน ผู้ต้องหา ลำดับต้น ๆ แน่นนอน

จาก ไขหวัดมรณะ มาถึง ไขหวัดนก และ คลื่นยักษ์สึนามิ นี้คือ สัญญาณเตือนจากธรรมชาติ คนไทยทั้งมวลน่าจะใช้โอกาสในช่วงวันหยุดปลายปี 2547 ต้นปี 2548 นี้ ทบทวนอย่างจริงจัง เพื่อนำไปสู่ การปรับตัว แม้ไม่อาจจะไปกำหนดคกกฎเกณฑ์ การปรับตัวของประเทศ แต่หากเริ่มต้นด้วย การปรับตัวของบุคคลแต่ละคน ก็จะเป็น คุณ ในระดับหนึ่งแน่นอน

ในมุมหนึ่งของชีวิต “เซียงเส้าหลง” เป็น คนโบราณ เท่าที่ติดตาม เหตุใหญ่ในประวัติศาสตร์ ที่ผ่าน ๆ มาล้วนแล้วแต่มี สัญญาณเตือนจากธรรมชาติก่อน แทบทุกครั้ง บันทึกต่าง ๆ ล้วนระบุไว้ปี 2546 – 2547 มี สัญญาณเตือนหลายครั้ง – แต่ละครั้งแรงขึ้น ๆ หากพวกเรายังคง ไม่ตื่น เมื่อเกิดเภทภัยใหญ่กว่านี้ นอกจากจะมีความเป็นไปได้สูงที่จะต้องเผชิญหน้ากับ ความตาย แล้วยังเป็น การตายที่โง่เขลา – ตายไปทั้ง ๆ ที่ไม่รู้ ว่าตายเพราะอะไร อีกต่างหาก

ลักษณะทั่วไปของปรัชญาอินเดีย

ความหมายของปรัชญาอินเดีย

มีผู้เข้าใจว่า “ปรัชญาอินเดีย” หมายถึงปรัชญาฮินดู ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนหรือไม่ตรงกับความเป็นจริง ความหมายที่ถูกต้องของคำว่า “ปรัชญาอินเดีย” ก็คือ หมายถึงปรัชญาทุกสำนักหรือทุกระบบที่เกิดขึ้นในอินเดีย หรือที่คิดสร้างสรรค์ขึ้นไว้โดยศาสดาและนักคิดที่เคยมีชีวิตอยู่หรือกำลังมีชีวิต

อยู่ในอินเดีย เพราะฉะนั้น ปรัชญาอินเดียจึงไม่ได้หมายถึงเฉพาะแต่ปรัชญาฮินดู แต่หมายรวมถึงปรัชญาอื่นที่ไม่ใช่ปรัชญาฮินดูด้วย เช่น พุทธปรัชญา ปรัชญาเซน เป็นต้น

ความแตกต่างระหว่างปรัชญาอินเดียกับปรัชญาตะวันตก

ปรัชญาอินเดียมุ่งแสวงหาความจริงเกี่ยวกับโลกและชีวิตเช่นเดียวกับปรัชญาตะวันตกแต่มีข้อแตกต่างที่สำคัญคือ ปรัชญาตะวันตกมุ่งแสวงหาความจริงหรือข้อเท็จจริงเพียงอย่างเดียวโดยไม่พยายามที่จะปฏิบัติตนเพื่อให้เข้าถึงความจริงที่ได้แสวงหาพบแล้ว เพราะฉะนั้นนักปรัชญาตะวันตกจึงอาจดำเนินชีวิตไปในทางที่ตรงกันข้ามกับแนวความคิดทางปรัชญาของตนก็ได้ อีกอย่างหนึ่ง ปรัชญาตะวันตกส่วนใหญ่ไม่เกี่ยวข้องกับศาสนาหรือออกเป็นคนละส่วนกับศาสนา แต่ปรัชญาอินเดียไม่สามารถแยกออกจากศาสนาได้เด็ดขาด ทั้งนี้เพราะนักปรัชญาหรือนักคิดชาวอินเดียนั้น เมื่อแสวงหาความจริงจนพบแล้ว ก็พยายามที่จะปฏิบัติตนตามวิธีการที่กำหนดขึ้นไว้ เพื่อเข้าถึงความจริงนั้นๆ ฉะนั้น ปรัชญาอินเดียทุกระบบจึงเป็นปรัชญาชีวิต เพราะแนวความคิดทางปรัชญาที่ค้นคิดขึ้นได้นั้น ได้นำมาใช้ปฏิบัติในชีวิตประจำวันด้วย โดยลักษณะดังกล่าวนี้ปรัชญากับศาสนาของอินเดียมักไปด้วยกันเสมอ

วิธีการแห่งปรัชญาอินเดีย

ปรัชญาอินเดียมีวิธีการเป็นแบบฉบับของตนเอง คือก่อนที่จะเสนอแนวความคิดของตนเองขึ้นมา นักปรัชญาหรือนักคิดอินเดียจะเสนอแนวความคิดของนักปรัชญาคณอื่นหรือระบบอื่นเสียก่อน แนวความคิดของนักปรัชญาคณอื่นหรือระบบอื่นที่เสนอก่อนนี้เรียกว่า **ปุรวปักษ์** เมื่อเสนอแนวความคิดของคนอื่นขึ้นมาแล้ว ต่อจากนั้น นักปรัชญาคณนั้นก็วิพากษ์วิจารณ์โจมตีว่า แนวความคิดเช่นนั้นมีจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องอย่างไร มีความหมายสมควรแก่การยอมรับเชื่อถือหรือไม่ การวิพากษ์วิจารณ์โจมตีนี้ เรียกว่า **ขัณฑนะ** เมื่อได้ยกทรศนะของคนอื่นขึ้นมาวิพากษ์วิจารณ์โจมตีชี้ให้เห็นข้อบกพร่องแล้วนักปรัชญาคณนั้นจึงเสนอแนวความคิดทางปรัชญาของตน พร้อมกับพยายามอธิบายให้เห็นว่า ทรศนะของตนนั้นปราศจากข้อบกพร่องและเป็นทรศนะที่ถูกต้องอย่างไรบ้าง ทรศนะของตนเองที่เสนอขึ้นมาทีหลังนี้เรียกว่า **อุตตรปักษ์**

ด้วยเหตุที่วิธีการแห่งปรัชญาอินเดียมีลักษณะดังกล่าวมานี้ จึงปรากฏว่าในบันทึกแนวความคิดทางปรัชญาทุกระบบต่างๆของอินเดีย นอกจากจะมีแนวความคิดของตนเองโดยเฉพาะแล้ว ยังมีคำวิพากษ์วิจารณ์โจมตีแนวความคิดของระบบอื่นๆ ปรากฏรวมอยู่ด้วยเสมอ

ระบบต่างๆแห่งปรัชญาอินเดีย

ตามวิธีที่ปฏิบัติกันมาในการจัดแบ่งระบบต่างๆของปรัชญาอินเดียนั้น ถือเอาลักษณะกว้างๆโดยอาศัยความขัดแย้งกันเป็นสำคัญ โดยวิธีดังกล่าวนี้ ปรัชญาอินเดียจึงแบ่งออกเป็นระบบหรือสายใหญ่ๆ 2 สาย คือ สายที่เรียกว่า **อัสติกะ** (Orthodox) สายหนึ่ง และที่เรียกว่า **นาสติกะ** (Heterodox) สายหนึ่ง

สายอาสติกะมีระบบปรัชญาที่สำคัญที่เรียกว่าระบบทั้งหกแห่งปรัชญาอินเดียได้แก่ **นยายะ ไวเศษิกะ สางขยะ โยคะ มีมามสา เวทานตะ** การที่ปรัชญาทั้งหกระบบนี้ได้ชื่อว่าสายอาสติกะนั้น มิใช่เพราะว่าระบบทั้งหกนี้มีความเชื่อถือในความมีอยู่ของพระผู้เป็นเจ้าสูงสุด แต่เพราะระบบเหล่านี้ยอมรับนับถือความขลัง ความถูกต้องสมบูรณ์และความศักดิ์สิทธิ์ของพระเวท

สายนาสติกะมีระบบปรัชญาที่สำคัญอยู่ 3 ระบบ คือ ปรัชญาจรวาก พุทธปรัชญา และปรัชญาแห่งศาสนาเซน

ปรัชญาอินเดียทุกระบบล้วนแต่ได้รับอิทธิพลจากคัมภีร์พระเวททั้งสิ้น จะต่างกันก็แต่ว่าได้รับอิทธิพลจากพระเวทโดยตรงหรือโดยอ้อมเท่านั้น ปรัชญาระบบต่างๆที่เชื่อถือในความขลังและความศักดิ์สิทธิ์ของพระเวทได้ชื่อว่า ได้รับอิทธิพลของพระเวทโดยตรง ส่วนปรัชญาที่คัดค้านหรือไม่ยอมเชื่อในความขลังและความศักดิ์สิทธิ์ของพระเวทได้ชื่อว่า ได้รับอิทธิพลของพระเวทโดยอ้อม ปรัชญาพวกแรกได้แก่ระบบทั้งหกแห่ง ปรัชญาอินเดีย ส่วนพวกหลังได้แก่ปรัชญาจรวาก พุทธปรัชญาและปรัชญาแห่งศาสนาเซน ดังกล่าวมาแล้ว

พัฒนาการแห่งปรัชญาอินเดีย

ในประวัติแห่งปรัชญาอินเดียนั้น เราจะพบว่าปรัชญาทุกระบบ แม้ว่าจะไม่ได้เกิดขึ้นพร้อมกันก็ตาม แต่เมื่อเกิดขึ้นมาแล้วก็ดำรงอยู่ร่วมกันกับระบบอื่นๆที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องจากว่าปรัชญาอินเดียเป็นปรัชญาชีวิต เมื่อเกิดขึ้นแล้วก็มีประชาชนกลุ่มหนึ่งเลื่อมใสและนำเอาแนวความคิดทางปรัชญานั้นมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตน และถ่ายทอดให้แก่อนุชนในยุคต่อๆมา พัฒนาการแห่งปรัชญาอินเดียนั้น เป็นไปในลักษณะที่ต่างกวีพากษ์วิจารณ์โจมตีซึ่งกันและกัน ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นวิธีที่รักษาและเชิดชูปรัชญาของตนเท่านั้น แต่ยังทำให้มีการเคลื่อนไหวทางปรัชญาอยู่เสมออีกด้วย โดยประการดังกล่าวมานี้ วงการทางปรัชญาของอินเดียจึงไม่มีการหยุดนิ่งนับตั้งแต่กาลอันเป็นอดีตมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้

ปรัชญาอินเดียทุกระบบเริ่มต้นด้วยการแสดงทรรศนะทางวาจาหรือคำพูดทรรศนะทางปรัชญา เช่นนั้นจะถูกถ่ายทอดให้แก่สานุศิษย์หรือผู้เลื่อมใส ซึ่งสานุศิษย์ทั้งหลายจะทรงจำหรือท่องจำเอาไว้แล้วถ่ายทอดให้แก่ผู้เป็นศิษย์ต่อไปโดยลำดับ กาลต่อมาผู้สืบต่อปรัชญาแต่ละระบบเห็นความจำเป็นที่จะรักษาแนวความคิดทางปรัชญาในระบบของตนไว้ไม่ให้เสื่อมสูญ จึงรวบรวมแนวความคิดทางปรัชญานั้นไว้เป็นหมวดหมู่ เรียกว่า **สูตร** คำว่า **สูตร** เป็นภาษาสันสกฤต บาลีใช้ว่า **สูตรตะ** แปลว่าเส้นด้าย ใช้ในความหมายว่า รวบรวมเอาคำสอนเข้าไว้ด้วยกัน เหมือนเส้นด้ายที่ร้อยดอกไม้ต่างๆเข้าด้วยกัน ไม่ให้กระจัดกระจายไปฉะนั้น สูตรดังกล่าวนี้ เช่น พรหมสูตร ของพาทรายณะซึ่งแต่งอธิบายแนวความคิดทางปรัชญาแห่งคัมภีร์อุปนิษัต โยคสูตรของกนาทะ มีมามสาสูตรของไซมินิ นยายสูตรของโคตรมะ เป็นต้น สูตรต่างๆเหล่านี้ที่แรกก็ใช้ท่องจำต่อกันมา แต่ภายหลังได้จดจารึกขึ้นไว้เป็นรายลักษณ์อักษรเพื่อเก็บรักษาไว้ให้คงอยู่ตลอดไป

ข้อความในสูตรต่างๆมีเนื้อความย่อกะทัดรัด บรรลุเอาไว้เฉพาะใจสำคัญ บางที่เป็นข้อความสั้นๆ แต่อมใจความไว้มาก หากแก่การเข้าใจสำหรับผู้ที่ยังไม่สัมผัสต่อแนวความคิดนั้นๆ กาลต่อมาคณาจารย์ของลัทธิต่างๆ จึงได้แต่งคำอธิบายข้อความที่กล่าวไว้ในสูตรเหล่านั้น ข้อความหรือคัมภีร์ที่แต่งอธิบายสูตรนี้เรียกว่า ภาษยะ บาลีชื่อว่า อรรถถา

ข้อที่ควรทราบในที่นี้คือ คณาจารย์ต่างๆแห่งปรัชญาแต่ละระบบนั้นมักจะต่างคนต่างแต่งภาษยะหรืออรรถถาอธิบายสูตรขึ้นตามทรรศนะของตน จึงมักปรากฏว่าสูตรเดียวกัน แต่มีภาษยะหลายภาษยะของหลายคณาจารย์ เช่น พรหมสูตรของพาทรายณะ มีภาษยะที่แต่งโดยคณาจารย์ต่างๆ เช่น ศังกราจารย์ รามานูชะ มัทวะ วัลลกะนิมพารกะ เป็นต้น บรรดาสาณูศิษย์ของคณาจารย์เหล่านี้ต่างก็ถือเอาความหมายของพรหมสูตรตามทรรศนะแห่งอาจารย์ของตน จึงทำให้เกิดนิยายย่อยแห่งลัทธิเวทาคะขึ้นมากมาย

เมื่อกาลเวลาล่วงไป ก็มีคัมภีร์ฎีกาแต่งอธิบายภาษยะหรืออรรถถา และอนุฎีกาซึ่งแต่งอธิบายฎีกาเกิดขึ้นอีก นอกจากนี้ยังมีปกรณ์พิเศษซึ่งเป็นวรรณกรรมอิสระเกิดขึ้นอีก ปกรณ์พิเศษนี้ไม่จัดอยู่ในประเภทอรรถถาฎีกาหรืออนุฎีกาโดยตรง เป็นหนังสือที่แต่งเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นคู่มือสนับสนุนแนวความคิดทางปรัชญาแห่งระบบนั้นๆ พร้อมกับวิพากษ์วิจารณ์แนวความคิดทางปรัชญาของระบบอื่นๆ ไปด้วย โดยประการดังกล่าวมานี้ ระบบต่างๆแห่งปรัชญาอินเดียจึงมีพัฒนาการมาเรื่อยๆ จนกระทั่งปรากฏอยู่ในลักษณะดังที่เราได้เห็นอยู่ทุกวันนี้

ลักษณะร่วมแห่งระบบต่างๆของปรัชญาอินเดีย

ปรัชญาอินเดียแม้จะมีมากมายหลายระบบ และบรรดาระบบต่างๆเหล่านั้น แม้จะมีหลักคำสอนสำคัญและหลักคำสอนปลีกย่อยแตกต่างกันอย่างไรก็ตาม แต่กระนั้นก็ยังมียุทธศาสตร์สำคัญบางประการซึ่งเป็นลักษณะร่วมแห่งปรัชญาอินเดียทุกระบบ ซึ่งพอจะแยกกล่าวเป็นข้อๆได้ดังนี้

1. ปรัชญาอินเดียทุกระบบถือว่า แนวความคิดทางปรัชญามีสาระอยู่ที่สามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ชีวิตประจำวัน เพื่อให้ชีวิตดำเนินไปสู่อุดมการณ์ที่ตั้งไว้ได้ดีที่สุด ปรัชญาอินเดียทุกระบบจึงเป็นปรัชญาชีวิต

2. ปรัชญาอินเดียทุกระบบเกิดขึ้นจากความรู้สึกไม่พึงพอใจต่อสภาพที่เป็นอยู่ของชีวิต โดยเห็นว่าชีวิตของมนุษย์นั้นเต็มไปด้วยความทุกข์นานัปการ นักคิดหรือนักปรัชญาของอินเดียจึงพยายามคิดค้นแสวงหาทางที่จะทำให้ชีวิตนี้หลุดพ้นไปจากสภาพที่ทุกข์ แล้วบรรลุถึงความสุขที่ไม่เปลี่ยนแปลงหรือความสุขนิรันดร ด้วยเหตุนี้ปรัชญาอินเดียทุกระบบจึงมีการเริ่มต้นที่มีลักษณะเป็นทุนนิยม (Pessimism) แต่ทุนนิยมในปรัชญาอินเดียนี้ไม่ใช่ทุนนิยมแท้จริง เพราะมีอยู่แต่ในตอนต้นเท่านั้น จุดสุดท้ายหรือจุดหมายปลายทางปรัชญาอินเดียจบลงด้วยสุนิยม (Optimism) ทุกระบบ

3. ปรัชญาอินเดียทุกระบบเชื่อในกฎแห่งกรรม ทั้งในลักษณะที่เป็นกฎแห่งสากลจักรวาล หรือ

กฎแห่งและผล และในลักษณะที่เป็นกฎแห่งศีลธรรม ทูกระบบแห่งปรัชญาอินเดียเชื่อว่า ทำดีย่อมได้รับผลดี ทำชั่วย่อมได้รับผลชั่ว แม้ว่าแต่ละระบบจะมีความเห็นแตกต่างกันในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำอย่างใดเป็นการกระทำที่ดีหรือชั่วก็ตาม

4. ปรัชญาอินเดียทุกระบบมีทรรณะต้องกันในเรื่องที่ว่า อวิชชาหรืออวิทยาเป็นสาเหตุแห่งความคิดข้องและการเวียนว่ายตายเกิดในวัฏสงสาร ส่วนวิชาหรือวิทยาเป็นสิ่งที่จะทำให้หลุดพ้นจากการคิดข้องและการเวียนว่ายตายเกิดเช่นนั้น การคิดข้องอยู่ในโลกและการท่องเที่ยวไปในวัฏสงสารทำให้ต้องได้รับความทุกข์ไม่มีที่สิ้นสุด ปรัชญาอินเดียจึงมุ่งการบรรลุโมกษะหรือความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงเป็นจุดหมายปลายทาง

อย่างไรก็ตาม เกี่ยวกับสิ่งที่เรียกว่า อวิชชา ปรัชญาอินเดียไม่ได้มีความเห็นต้องกันทุกระบบ สิ่งที่เรียกว่าวิชาของระบบหนึ่ง อาจจะเป็นอวิชาของอีกระบบหนึ่ง เช่น ระหว่างปรัชญาฮินดูกับพุทธปรัชญา ปรัชญาฮินดูถือว่า การเห็นหรือรู้ชัดว่ามีสิ่งที่ยังแท้ไม่เปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าอาตมันเป็นวิชาหรือวิทยา ส่วนพุทธปรัชญาถือว่า การเห็นว่ามีสิ่งที่ยังเช่นนั้นเป็นอวิชาเป็นต้น

5. ปรัชญาอินเดียทุกระบบถือว่า การบำเพ็ญสมาธิและวิปัสสนาโดยพิจารณาสิ่งต่างๆ ให้เห็นตามสภาพความเป็นจริง เป็นทางที่จะนำไปสู่ความหลุดพ้นจากทุกข์ แต่เรื่องนี้ก็เป็นเช่นที่กล่าวแล้วในข้อ 4 คือ สภาพความเป็นจริงตามทรรณะของระบบหนึ่งอาจแตกต่างจากสภาพความเป็นจริงตามทรรณะของอีกระบบหนึ่ง

6. ปรัชญาอินเดียทุกระบบเห็นว่า การควบคุมตนเองหรือการควบคุมจิตใจไม่ปล่อยให้เป็นไปในอำนาจของตัณหา เป็นทางที่ขจัดกิเลสหรือความเศร้าหมองแห่งจิตใจให้หมดไปได้ และเมื่อความเศร้าหมองแห่งจิตใจหมดไปแล้ว ก็จะบรรลุโมกษะซึ่งเป็นความสุขนิรันดร

7. ปรัชญาอินเดียทุกระบบมีความเชื่อตรงกันว่า ความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งปวงหรือโมกษะนั้น เป็นสิ่งที่เป็นไปได้และสามารถบรรลุถึงได้ด้วยวิธีการปฏิบัติอย่างเข้มงวดตามวิธีที่กำหนดไว้ แต่วิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุความหลุดพ้นจากทุกข์นั้น แต่ละระบบก็มีวิธีการเป็นของตนเอง นอกจากนั้นสถานะเช่นไรที่เรียกว่าเป็นสถานะแห่งความหลุดพ้น แต่ละระบบก็มีทรรณะไม่เหมือนกัน ฉะนั้น จึงสรุปกล่าวได้ว่า แม้ว่าทุกระบบจะมีความเห็นพ้องกันว่า โมกษะความหลุดพ้นที่เป็นไปได้ แต่ในเรื่องของวิธีการและธรรมชาติของความหลุดพ้น แต่ละระบบมีทรรณะไม่ตรงกัน

ลักษณะทั้ง 7 ประการดังกล่าวมานี้ เป็นลักษณะร่วมแห่งปรัชญาอินเดียทุกระบบยกเว้นปรัชญาจารย์จากเพียงระบบเดียว เพราะปรัชญาจารย์จากเป็นปรัชญาวัตถุนิยมซึ่งมีแนวความคิดไม่ตรงกับแนวความคิดของระบบอื่นๆ ทั้งหมดของอินเดีย (สุนทร ฌ รังยี 2521 : บทนำ 1-8)

ปรัชญาจีน

๑. ลักษณะปรัชญาจีน

ก่อนกล่าวถึงลักษณะปรัชญาจีน ก็ใคร่กล่าวถึงศาสนาในยุคโบราณของจีนสักเล็กน้อย ชาวจีนเชื่อว่าตามธรรมชาติต่างๆล้วนแต่มีเทพเจ้าสิ่งสถิตอยู่ ถ้ามนุษย์ทำให้เทพพอใจ ก็จะทรงประทานสิ่งที่ดีงามให้ แต่ถ้าไม่ทรงโปรดก็จะทรงบันดาลให้มีภัยพิบัติต่างๆ ความจริงและความเชื่อแบบนี้ก็มีอยู่ทั่วไปในทุกประเทศ ทั้งนี้ก็เพราะมนุษย์ยังขาดความเข้าใจในเรื่องธรรมชาติ จึงพากันสร้างเทพเจ้าหรือพระเจ้าขึ้นมาจากความไม่เข้าใจของตนแล้วก็พากันบูชาสิ่งที่ตนสร้างขึ้นมานั่นเอง เทพเจ้าที่ชาวจีนเชื่อถือมีลักษณะเหมือนมนุษย์ทั้งรูปร่าง หน้าตา และอารมณ์ต่างๆ และในบรรดาเทพด้วยกันก็มีองค์หนึ่งเป็นจอมเทพ ชาวจีนเรียกจอมเทพว่า เทียน และชาวจีนก็เชื่อว่า จอมเทพองค์นั้น ตนไม่มีสิทธิ์เช่นสรวงบูชาได้ มีแต่พระมหากษัตริย์เท่านั้นที่สามารถทำการบูชาเช่นสรวงจอมเทพได้ จึงเป็นเหตุให้เกิดมีราชพิธีบูชาเช่นสรวงเทพเจ้าอย่างใหญ่โตขึ้นมา เช่น พระราชพิธีเช่นสังเวทย์ฟ้าดิน พระราชพิธีเช่นสังเวทย์พระอาทิตย์ พระจันทร์ เป็นต้น เพราะเหตุนี้ กษัตริย์จึงเป็นศาสนาจารย์โดยปริยาย ทำให้ศาสนาดกอยู่ในอำนาจการเมือง ไม่สามารถแยกตัวเป็นสถาบันอิสระ พระจึงไม่มีอำนาจเหมือนศาสนาอื่น

ส่วนราษฎร เมื่อไม่สามารถบูชาเช่นสรวงจอมเทพได้ ก็หันมาเช่นสรวงบูชาบรรพบุรุษของตน ชาวจีนเชื่อว่า บรรพบุรุษตายไปแล้ว ก็จะกลายเป็นเทพบริวารคอยรับใช้จอมเทพ วิญญาณของบรรพบุรุษจะคอยดูแลญาติในโลกนี้อยู่เสมอ สามารถให้คุณให้โทษได้ จำที่จะต้องเอาใจอยู่เสมอ ด้วยเหตุนี้ ชาวจีนจึงถือสุสานประจำสกุลของตนเป็นสถานที่สำคัญต้องดูแลให้ดี เพื่อเป็นที่เช่นสรวงและบนบานวิญญาณบรรพบุรุษของตน ดังนั้น คนทั่วไปก็อาจติดต่อกับจอมเทพได้โดยผ่านทางพระเจ้าแผ่นดินและวิญญาณบรรพบุรุษของตนอีกทอดหนึ่ง กาลต่อมาความเชื่อเรื่องเทพเจ้าประจำธรรมชาติค่อยๆจางลง เพราะไม่สามารถมองเห็นตัวตนเทพเจ้าได้ จึงไม่ค่อยให้ความสำคัญให้มากนัก เพียงรับรู้ก็พอแล้ว ดังที่จิวงถวายโอวาทตักเตือนพระเจ้าจิ่วเซ่งอ้วงว่า “จะไปเชื่อถือในอานุภาพของพระเจ้านักไม่ได้” บางคนก็อธิบายเทพเจ้าไปอีกรูปแบบหนึ่ง อย่างเช่น พระเจ้าจิ่วอ้วง ตรัสว่า “พระเจ้าเห็นก็มาจากประชาชนของข้าเห็น พระเจ้าได้ยินก็มาจากประชาชนของข้าได้ยิน” ข้อนี้แสดงว่าฐานะของพระเจ้าเริ่มลดความสำคัญลง ในขณะที่เดียวกันเสียงของประชาชนก็เพิ่มความสำคัญยิ่งขึ้น แต่ละคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตน จึงเป็นเหตุให้เกิดนักปรัชญาต่างๆขึ้นมาอย่างที่เรียกกันว่าปรัชญาร้อยสำนัก

ปรัชญาจีนเกิดขึ้นโดยอาศัยความเชื่อที่ผ่านมาเป็นรากฐาน ปรัชญาจีนไม่สนใจแสวงหาปฐมธาคูอย่างปรัชญาตะวันตกมุ่งแสวงหา เมื่อไม่สนใจถึงปฐมธาคูก็ไม่จำเป็นต้องหาวิธีที่จะรู้ถึงปฐมธาคูนั้น แต่ปรัชญาจีนให้ความสำคัญในเรื่องมนุษย์ด้วยกันว่าจะทำอย่างไรคนจึงจะเป็นคนดีมีความสุข ทำอย่างไรสังคม ประเทศ และโลกจะมีความสุข ดังสูตรของปรัชญาจีนซึ่งมี 8 คำ คือ

ซิวก็	แปลว่า	อบรมฝึกฝนตนเอง
อั้ง	แปลว่า	ยังความสงบสุขให้แก่ผู้อื่น
ไหลเสี่ย	แปลว่า	ทำภายในตนให้มีคุณธรรม
ว้าวัง	แปลว่า	ทำภายนอกให้เป็นกษัตริย์นักปกครองที่ดี

ทั้ง 8 คำนี้มีความหมายให้แต่ละคนสนใจฝึกฝนตนให้มีคุณธรรมและความสามารถ แล้วนำความดีและความสามารถนั้นออกมาบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม ปรัชญาจีนทั้งหมดจะถกเถียงกันในประเด็นที่ว่า จะฝึกฝนอบรมตนให้ดีได้อย่างไร และจะช่วยสังคมให้สงบสุขได้อย่างไร โดยนัยนี้ปรัชญาจีนจะแตกต่างจากปรัชญาตะวันตกตรงที่ไม่สนใจภววิทยาและญาณวิทยา แต่จะเน้นคุณวิทยาเป็นสำคัญ ชาวจีนไม่ชอบเพื่อฝัน แต่ชอบสิ่งที่นำมาปฏิบัติในชีวิตจริงได้ ชาวจีนจึงเป็นนักปฏิบัติไม่ใช่ นักทฤษฎี ไม่ต้องการเพียงรู้ เพื่อรู้อย่างนักปรัชญาตะวันตก ปรัชญาจีนเน้นจริยธรรมมากกว่าสติปัญญา เพราะฉะนั้นปรัชญาจีนจึงเป็นไปในทางจริยศาสตร์และสุนทรียศาสตร์ในด้านต่างๆ

สรุปแล้ว ปรัชญาจีนให้ความสำคัญที่ตัวมนุษย์ และความสำคัญของมนุษย์ที่อยู่ที่เป็นคนดี มีความรู้และบำเพ็ญประโยชน์ให้แก่สังคมตลอดทั้งโลก ความรู้ที่ปรัชญาจีนเน้นก็เฉพาะความรู้ที่สามารถทำให้คนเป็นคนดีมีคุณธรรมเท่านั้น ความรู้อย่างอื่น ปรัชญาจีนไม่สนใจ และแม้ความรู้ที่สามารถทำให้คนเป็นคนดีก็เช่นกัน ถ้ารู้เพียงแค่ทฤษฎีก็ใช้ไม่ได้ จะต้องปฏิบัติตนให้ได้ตามความรู้ นั้นด้วย เมื่อเป็นคนดีแล้วก็เรียกว่านักปราชญ์ จากนั้นก็มุ่งบำเพ็ญประโยชน์ต่อโลก เพราะฉะนั้นจุดมุ่งหมายสูงสุดของปรัชญาจีนแทบทุกสาขา ต่างก็มุ่งมั่นที่จะส่งเสริม “ความเป็นปราชญ์ภายในและกษัตริย์ภายนอก” ความเป็นปราชญ์ภายใน คือบุคคลที่สามารถพัฒนาตัวเองให้มีคุณธรรม ส่วนเป็นกษัตริย์ภายนอก หมายถึงบุคคลผู้ได้บำเพ็ญประโยชน์อย่างมหาศาลให้แก่ชาวโลก ทุกคนจะต้องพยายามพัฒนาคุณลักษณะทั้ง 2 อย่างให้เกิดขึ้นในตน คนเป็นนักปราชญ์ได้ก็เพราะรู้คุณธรรม และปฏิบัติตามคุณธรรมเท่านั้น ส่วนจะมีความรู้อื่นหรือไม่ นั่นไม่เป็นประมาท ทำนองเดียวกับคนเลว ก็ต้องเป็นคนเลวอยู่อย่างนั้น ไม่ว่าจะมีความรู้ต่างๆมากมายเพียงไร นักปรัชญา หวัง หยัง หมิง (พ.ศ. 2016 – 2072) ได้เปรียบเทียบความเป็นนักปราชญ์เหมือนทองคำบริสุทธิ์ไว้ว่า คนจะเป็นนักปราชญ์ได้ก็เพราะมีคุณสมบัติที่จะเป็นนักปราชญ์เท่านั้น ไม่คำนึงว่าจะต้องมีความรู้สาขาต่างๆมากหรือไม่ คุณภาพแตกต่างกับปริมาณ ทองคำหนัก 8 ปอนด์ กับ 9 ปอนด์ ย่อมมีปริมาณต่างกัน แต่คุณภาพของทองคำหาได้แตกต่างกันไม่ หากผู้ใดยังคุณสมบัติทั้ง 2 อย่าง คือ ความเป็นปราชญ์ภายใน และกษัตริย์ภายนอกให้สำเร็จได้ ผู้นั้นก็จะได้รับเกียรติว่า ปราชญ์ราชา (Sage - King) ทำนองเดียวกับปรัชญา – ราชะ (philosopher - King) ในปรัชญาของเพลโต

ปรัชญาจีนมีมากมายอย่างที่เรียกว่าปรัชญา 100 สำนัก แต่เมื่อแบ่งเป็นสำนักใหญ่ๆแล้วก็มี 6 สำนัก คือ สำนักปรัชญาเต๋า (Tao chia) สำนักปรัชญาขงจื้อ (Ju chia) สำนักปรัชญาม่อจื้อ (Mo chia) สำนักปรัชญานิตินิยม (Fa chia) สำนักปรัชญาหยิน – หยาง (Yin – Yang chia) และสำนักปรัชญาหมิง (Ming chia) ในบรรดา 6 สำนักนี้ 4 สำนักแรกที่ยังมีผลงานตกทอดมาถึงปัจจุบัน และมีความสำคัญต่อ

วิถีชีวิตของคนจีนมาก เพราะฉะนั้น จะขอกล่าวเฉพาะปรัชญาทั้ง 4 สำนักเท่านั้น พรรคนะโดยย่อของ ทั้ง 4 สำนัก มีดังนี้

สำนักปรัชญาเต๋ามีความเห็นที่ ชื่นชอบว่าคนนั้นยุ่งเหยิงไม่มีที่สิ้นสุดเป็นที่ตั้งแห่งปัญหาทั้งปวง ยิ่งคิดยิ่งทำอะไรมากยิ่งขึ้น จะแก้ไขอย่างไรก็ไม่มีการสิ้นสุด สู้ปล่อยไปตามธรรมชาติ สนับสนุนให้ เข้าหาธรรมชาติจะดีกว่า พวกที่มีความเห็นอย่างนี้ก็มีเหลาจื้อ จวงจื้อ เป็นตัวแทน

สำนักปรัชญาขงจื้อมีความเห็นว่า ขนบธรรมเนียมโบราณที่ดีงามมีอยู่มาก ควรที่จะได้ฟื้นฟูเรื่อง ที่ดีงามนั้นขึ้นมาใหม่ แล้วนำมาเป็นหลักประพฤติปฏิบัติ พวกที่มีความเห็นอย่างนี้ก็มีขงจื้อ เม่งจื้อ เป็น ตัวแทน

สำนักปรัชญาเม่อจื้อมีความเห็นว่า เรื่องที่ล่วงมาแล้วก็เหมาะกับคนสมัยนั้น ไม่ควรรื้อฟื้นขึ้นมา อีก ควรจะหาอะไรใหม่ๆ ที่เหมาะสมมาเป็นหลักยึดเหนี่ยวจะดีกว่า พวกที่มีความเห็นอย่างนี้มี ม่อจื้อ เป็นตัวแทน

สำนักปรัชญาขงจื้อมีความเห็นว่า ธรรมชาติดั้งเดิมของคนมีแต่ความชั่วร้าย จึงจำเป็นต้องใช้อำนาจ และกฎหมายมาเป็นเครื่องควบคุม พวกที่มีความเห็นอย่างนี้มี ฮั่น เฟย์ จื้อ เป็นตัวแทน

๒. ปฐมกำเนิดปรัชญาจีน

ปรัชญาจีนเกิดขึ้นมาในสมัยปลายพุทธกาล โดยมี 2 สำนักใหญ่ๆ ได้แก่ สำนักเหลาจื้อ คือ ปรัชญาเต๋ากับสำนักขงจื้อ คือปรัชญาขงจื้อ ต่อมาปรัชญาทั้ง 2 สำนัก ได้แตกตัวออกไปเป็นสำนัก ต่างๆอีกมากมาย แต่ทั้งสำนักเหลาจื้อ และสำนักขงจื้อต่างก็ได้รับปรัชญาสมัยโบราณมาใช้ในปรัชญา ของตนด้วย โดยคงไว้บ้าง เปลี่ยนแปลงบ้าง ดัดความหมายใหม่บ้าง ตามความเหมาะสม เหตุนี้จึงควรได้ ศึกษาปรัชญาพื้นฐานสมัยโบราณของจีนด้วย

เชื่อกันว่า สิ่งที่เป็นบ่อเกิดปรัชญาจีนสมัยโบราณ ก็คือความคิดเรื่องปา กว้า (Pa Kua) หรือโป๊ยยก่าย ปากว้า หรือเส้นตรง 3 เส้น รวมเป็นกลุ่มได้ 8 กลุ่ม เรียงกันเป็นวงกลม ล้อมรูป หยิน – หยาง ซึ่งอยู่ตรงกลาง เส้น 3 เส้น แบ่งเป็น 2 แบบ คือ เขียนเป็นเส้นติดกัน ไม่ขาดทั้ง 3 เส้น

(≡≡≡) แบบนี้เรียกว่า หยาง – หยาง (yang - yao) กับอีกแบบหนึ่ง เขียนเป็นเส้นตรง แต่ขาดแยกจากกัน (≡≡ ≡≡) แบบนี้เรียกว่า หยิน – หยาง (yin - yao) ความจริงการเขียนเส้น ก็เป็นเพียงสัญลักษณ์แห่งความคิดเท่านั้น กล่าวคือ เส้นทั้ง 8 กลุ่ม แต่ละกลุ่มแทนธาตุทั้ง 8 ตามความเชื่อของคนจีนโบราณ ธาตุทั้ง 8 ก็มี ดิน น้ำ ลม ไฟ สวรรค์หรือฟ้า ฟ้าร้องหรือสายฟ้า ภูเขา และ หนองบึง ตัวอย่างเช่น ≡≡≡≡ แทนฟ้า ≡≡ ≡≡ แทนดิน ≡≡≡≡ แทนน้ำ ≡≡≡≡ แทนลม ≡≡≡≡ แทนไฟ เป็นต้น และธาตุทั้ง 8 นี้ อาจย่อลงเหลือ 4 คือ ดิน น้ำ ไฟ ลม และจากธาตุ 4 ย่อลงเหลือ 2 คือ หยิน (yin) กับหยาง (yang) หยินกับหยางจึงเป็นเรื่องมูลฐานของปรัชญาจีน

๓. หยิน – หยาง คืออะไร

หยิน – หยางเป็นสภาวะธรรมชาติที่มีอยู่คู่กัน เป็นมูลธาตุ ก่อให้เกิดสิ่งต่างๆขึ้นมา หยินเป็นพลังงานลบ สงบนิ่ง แสดงออกในรูปแบบต่างๆ เช่น ความมืด ความหนาว ความชื้น ความแฉะ และความอ่อนแอ ความอ่อนโยนละเพศหญิง เป็นต้น ส่วนหยางเป็นพลังงานบวก เคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง แสดงออกในรูปแบบต่างๆเช่น ความสว่าง ความร้อน ความอบอุ่น ความแห้ง ความแข็งแรง ความมั่งคั่ง และเพศชาย เป็นต้น หยินกับหยาง เป็นสภาวะที่ตรงข้ามกัน แต่ก็ไม่เป็นศัตรูกัน ต่างสมโยคเข้าหากัน สนับสนุนกัน ก่อให้เกิดสรรพสิ่งขึ้นมาในโลก ฝ่ายใดที่มีอัตราส่วนมากกว่า หรือแข็งแรงกว่า ก็จะปรากฏผลออกมาในทางพลังงานนั้น อย่างเช่น ผู้ชาย ก็มีธาตุหยางในอัตราส่วนมากกว่าธาตุหยิน ส่วนผู้หญิงก็มีธาตุหยินมากกว่าธาตุหยาง เหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นในแต่ละอย่างจึงมีทั้งหยินทั้งหยางผสมอยู่ด้วยกัน ในอัตราส่วนที่ต่างกัน และก็เพราะหยิน – หยางนี้เอง จึงเป็นเหตุให้เกิดมีสิ่งคู่กันในโลก เช่น ดวงอาทิตย์กับดวงจันทร์ ร้อนกับหนาว สุขกับทุกข์ สมหวังกับผิดหวัง กลางวันและกลางคืน เป็นต้น

ชาวจีนสมัยโบราณ เชื่อว่าท้องฟ้าเป็นหยาง และแผ่นดินเป็นหยิน อาศัยหยินและหยางมาประกอบกัน เป็นเหตุให้เกิดสิ่งทั้งหลายขึ้นในโลก เรื่องหยิน – หยางก็ทำนองในวิทยาศาสตร์ เรื่องกิริยา (Action) และปฏิกิริยา (Reaction) ซึ่งเป็นของคู่กัน ที่ใดมีกิริยา ที่นั่นก็มีปฏิกิริยา

๔. ประวัติการใช้เครื่องหมาย ปา กว๊ว

สันนิษฐานกันว่า เมื่อประมาณ 5,000 ปีเศษมาแล้ว พระเจ้าฟูซี (Fu - Hsi) ทรงเป็นผู้คิดขึ้น พระราชาองค์นี้ ทรงนำความเจริญหลายอย่างมาให้ชาวจีน เช่น ทรงวางระเบียบการสมรส และระเบียบให้คนมีแซ่มีเหล่า เป็นต้น พระองค์ทรงเป็นนักปราชญ์ ทรงครุ่นคิดปรัชญาโลกหรือชีวิต ทรงเห็นว่าโลกหรือชีวิต ประกอบด้วยธาตุ 8 อย่าง ดังกล่าวมาแล้วนี้

ต่อมาถึงสมัยพระเจ้าเหวน หรือเหวิน (King - Wen) ผู้สถาปนาราชวงศ์โจว (Chou) และอุปราช ได้จัดทำเส้นเหล่านี้เป็นระบบระเบียบขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเครื่องหมายแห่งความคิด และตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ความคิดเรื่องปา กว๊ว ได้กลายเป็นรากฐานทั้งของปรัชญาและไสยศาสตร์จีน

ส่วนเครื่องหมายหยิน – หยาง ต่อมาถือกันว่าเป็นของศักดิ์สิทธิ์ ชาวจีนนิยมติดไว้ตามประตูบ้าน เพื่อป้องกันภูตผีปีศาจ และเครื่องหมายหยิน – หยางนี้ตลอดทั้งเส้น ปา กว๊ว ทางประเทศเกาหลีใต้ก็ได้นำไปใช้เป็นตราในธงชาติของตนด้วย

ปรัชญาจีนที่สำคัญมี 4 สำนักดังกล่าวแล้ว แต่เมื่อว่าถึงนักปรัชญาที่เด่นๆของทั้ง 4 สำนัก ก็มี 8 คน คือ เหลาจื้อ ขงจื้อ มอจื้อ หยางจื้อ เม่งจื้อ จวงจื้อ ชุ่นจื้อ และฮั่น เฟย จื้อ ซึ่งจะได้กล่าวถึงปรัชญาของแต่ละคนไปตามลำดับที่เรียงไว้ดังต่อไปนี้

๕. ปรัชญาจีน : โทงวเฮ้งของสุนซุ

การดูโหงวเฮ้งของสุนัข ตามตำราจีน ในสมัยก่อน คนจีนได้มีการดูโหงวเฮ้งของสุนัข หรือลักษณะของสุนัขว่า สุนัขตัวไหนมีอุปนิสัยอย่างไร สุนัขตัวไหนให้คุณให้โทษอย่างไร หรือแม้แต่ลักษณะหรือโหงวเฮ้งของสุนัขนั้นบอกถึง เคราะห์ร้ายของสุนัขตัวนั้นอย่างไร แล้วก็ได้อุบายเอาไว้ให้ชนรุ่นหลังได้นำมาศึกษา

ก่อนที่เราจะมาเรียนรู้ถึงโหงวเฮ้งของสุนัข เรามาทำความรู้จักกับ ปรัชญาจีน ที่ได้เปรียบเทียบความหมาย ของธาตุทั้ง 5 กับอวัยวะต่างๆบนใบหน้าของสุนัขกันก่อน

ปรัชญาจีน ได้เปรียบเทียบอวัยวะบนใบหน้าของสุนัขกับธาตุทั้ง 5 เอาไว้ดังนี้

ธาตุดิน คือ จมูก

ธาตุน้ำ คือ ปาก

ธาตุไม้ คือ คิ้ว (โหนกคิ้ว)

ธาตุไฟ คือ ตา

ธาตุทอง คือ ใบหู

ปรัชญาจีน ได้กล่าวเปรียบเทียบธาตุกำเนิด หรือเสริมและธาตุปรปักษ์ หรือข่มกัน ดังนี้

ธาตุกำเนิด หรือ เสริมกัน

ดิน ให้กำเนิด ทอง

ทอง ให้กำเนิด น้ำ

น้ำ ให้กำเนิด ไม้

ไม้ ให้กำเนิด ไฟ

ไฟ ให้กำเนิด ดิน

ธาตุปรปักษ์ หรือ ขัดกัน

ดิน ปรปักษ์หรือข่ม น้ำ

น้ำ ปรปักษ์หรือข่ม ไฟ

ไฟ ปรปักษ์หรือข่ม ทอง

ทอง ปรปักษ์หรือขัด ไม้

ไม้ ปรปักษ์หรือข่ม ดิน

เมื่อเราได้เรียนรู้ถึงการเปรียบเทียบของปรัชญาจีนเกี่ยวกับอวัยวะบนใบหน้าสุนัขและธาตุกำเนิด และธาตุปรปักษ์แล้ว ทีนี้เรามาดูลักษณะหรือโหงวเฮ้งสุนัขตามตำราจีนที่ได้กล่าวเอาไว้

ลักษณะของสุนัขที่มีจมูกใหญ่สมลักษณะดุตั้งจมูกราชสีห์ (ธาตุดินสมบูรณ์) มีโหนกคิ้วใหญ่สมลักษณะ มิงขนคิ้วตั้งเด่นชัดมีสง่า (ธาตุไม้สมบูรณ์) คือ ธาตุดิน และธาตุไม้ที่สมดุลไม่ข่มหรือเป็นปรปักษ์ต่อกัน สุนัขนั้นจะมีอุปนิสัยใจกล้า ดูแต่ขี้ม ปากไม่พล่อยไม่เห่าส่งเดชให้ศัตรูได้รู้ตัว จากลักษณะที่มีธาตุดินที่สมบูรณ์นั้นข่มให้กำเนิดหรือเสริมให้ธาตุทองสมบูรณ์ไปด้วย กล่าวคือ หูจะดี เมื่อได้ยินเสียงอะไรที่ทำให้เป็นที่น่าสงสัย หูจะตั้งขึ้นอย่างสง่า เพื่อฟังทิศทางของเสียงนั้นให้แน่ชัดก่อนที่จะวิ่งไปหาทิศทางที่เกิดเสียง จัดได้ว่าเป็นสุนัขที่ฉลาดมาก มีหูที่ว่องไวต่อเสียง เหมาะเป็นสุนัขเฝ้าบ้าน หรือสุนัขปฏิบัติการต่างๆ

ในด้านตรงกันข้าม หากสุนัขนั้น มีจมูกที่เล็ก หรือบี้แบนไม่มีสง่าราศี (ธาตุดินพร่อง) แต่มีโหนกคิ้ว หรือขนคิ้วตั้งชันเด่นชัด (ธาตุไม้สมบูรณ์) คือ ธาตุไม้ข่มหรือเป็นปรปักษ์กับธาตุดิน ลักษณะหรือโหงวเฮ้งของสุนัขแบบนี้จัดว่าเป็นสุนัขที่ ดูแต่ขี้ฉลาด ไม่ฉลาด ไม่ว่องไว ปากพล่อยเห่าไปทั่วไม่ว่าจะเห็นอะไร กล่าวคือชอบใช้เสียงข่มศัตรูเพราะความกลัวของตัวเอง ทำให้เป็นที่รำคาญแก่เจ้าของ เมื่อธาตุดิน

พร้อม การให้กำเนิดธาตุทองขอมไม่สมบูรณ์ กล่าวคือ หูจะไม่ไว การประเมิผลทางสายตาจะช้าไม่ทัน
 การณ์ บางครั้งหนีศัตรู แต่ก็ยังเห่าต่างๆที่เข้าตัวก็เดินหนีไปด้วย สุนัขชนิดนี้เหมาะกับ เจ้าของที่ไม่ชอบ
 ความเงียบ และเลี้ยงสุนัขไว้เพื่อเป็นเพื่อนเท่านั้นหมายเหตุ หากจุกเล็กไม่สมส่วน และมีโหนกคิ้วเล็ก ขน
 คิ้วไม่เด่นชัด เรียกว่า ธาตุสมคูลย์ในเชิงพร่อง จัดเป็นสุนัขที่ไม่เด่น หากจะเลี้ยงไว้ก็แค่ไว้เป็นเพื่อน ทำให้
 เจ้าของมีงานทำเพิ่มขึ้นเพราะต้องหาอาหารมาเลี้ยงมันเท่านั้นเอง

ลักษณะของสุนัขที่มีใบหูใหญ่ ใบหูตั้งโดยใบหูด้านรับเสียงหันบิดมาด้านหน้า คุดสง่าคุดตั้งใบหู
 ของหมาป่า(ธาตุทองสมบูรณ์) มีแหวงตาที่สคไสกลมโต (ธาตุไฟสมบูรณ์)คือ ธาตุไฟและธาตุทองสมคูลไม่
 ข่มกัน บ่งบอกถึงความเป็นสุนัขที่มีพลังอำนาจ กล่าวหาญ ฉลาด เห่าเก่งแต่ก็สู้จริงไม่ใช่
 เก่งแต่ปาก ถ้ากัดศัตรูแล้วไม่ค่อยยอมปล่อยง่ายๆ ลักษณะเช่นนี้ เพราะธาตุทองสมบูรณ์ก็จะไปเสริมธาตุน้ำ
 ให้สมบูรณ์คือ ปาก กรามแข็งแรง เห่าเก่ง และกัดเก่งคะ สุนัขชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน เฝ้าสวนไว้
 เตือนภัยจะดีมากในด้านตรงข้าม หากสุนัขนั้นมีใบหูเล็ก ตั้งขึ้นแต่หางคล้อยไปด้านหลัง หรือใบหูตกพับ
 ลง (ธาตุทองพร่อง)แต่มีแหวงตาสคไสกลมโต (ธาตุไฟสมบูรณ์) คือ ธาตุไฟข่มธาตุทอง ลักษณะนี้จัดว่าเป็น
 สุนัขที่ขี้ลาด ชอบจ้องแต่จะกินเท่านั้น เห่าเก่ง แต่พอศัตรูเอาจริง จะวิ่งแบบไม่คิดชีวิต พอตั้งหลัก
 เห็นศัตรูอยู่ห่างมากๆก็จะหันมาเห่าต่อ เลี้ยงเชื่องง่าย เพราะชอบกิน เมื่อใครให้ของกินจะตีสันทันที สุนัข
 ชนิดนี้เหมาะสำหรับเลี้ยงไว้เป็นเพื่อนแก้เหงา เพราะประจบเจ้าของเก่ง ไม่เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน
 เพราะเมื่อมีคนแปลกหน้าเอาของให้กินก็จะตีสันทันทีหมายเหตุ หากใบหูเล็ก หรือพับลงไม่สมส่วน และ
 แหวงตาระห้อยไม่แหวงวาวตาเล็ก เรียกว่า ธาตุสมคูลในเชิงพร่องสุนัขชนิดนี้จะเฉื่อย ไม่ว่าคนแปลกหน้าจะ
 เข้ามาในบ้านก็ไม่สนใจที่จะเห่า มีแต่จะเข้าไปคลอเคลียเดินตามคนแปลกหน้า เพื่อหวังจะมีอะไรให้กิน
 หรือไม่ สุนัขลักษณะนี้เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนแก้เหงาเท่านั้นเอง

ลักษณะสุนัขที่มีรูปปากที่ยาวสมส่วน เมื่ออ้าปากมีเขี้ยวที่ดูแข็งแรงคุดตั้งราชสีห์หรือหมาป่า มี
 กรามที่ได้สัดส่วน (ธาตุน้ำสมบูรณ์) มีจุกใหญ่ สันจุกงามได้สัดส่วน (ธาตุดินสมบูรณ์) สุนัขที่มีลักษณะ
 เช่นนี้ จัดเป็นสุนัขที่มีอุปนิสัยเจ้าอารมณ์ เกเร เมื่อเห็นสุนัขตัวอื่นๆ จะข่มไว้ก่อน ไม่ยอมให้ตัวอื่นเป็น
 ใหญ่กว่าตน ชอบเป็นผู้นำไม่ยอมเป็นผู้ตาม หากเลี้ยงไว้ร่วมกับสุนัขอื่น เจ้าของต้องคอยดูห้ามไม่ให้ไป
 รังแกตัวอื่นๆ ชอบส่งเสียงคำรามข่มศัตรู คุร้ายพอสมควร เจ้าเล่ห์ เป็นสุนัขที่ค่อนข้างที่จะหวงของในบ้าน
 หากมีคนแปลกหน้ามาหยิบฉวยของในบริเวณบ้าน จะคำรามใส่ทันที ลักษณะที่มีธาตุน้ำที่สมบูรณ์เช่น
 นี้ยอมส่งผลให้เสริมหรือให้กำเนิดธาตุไม้ให้สมบูรณ์ด้วยคือ จะหน้าผากที่ใหญ่ โหนกคิ้วใหญ่ เป็นผลให้มี
 มันสมองที่ช่วยในการประเมิผลได้ดี สุนัขชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน ไร่ สวนเพื่องานปฏิบัติการ
 เช่น คมกลั่นค้นหา เป็นต้น

ในด้านตรงข้าม หากมีปากที่ไม่สมคือ สั้นไป หรือยาวจนเกินไป มีเขี้ยวที่เล็กไม่แข็งแรง มีกรามที่
 คุดแพบไม่สมส่วน รูปปากแคบ (ธาตุน้ำพร่อง) มีจุกใหญ่ สันจุกงามสมส่วน (ธาตุดินสมบูรณ์) คือ ธาตุ
 ดินข่มธาตุน้ำ ลักษณะเช่นนี้จัดเป็นสุนัขที่เจ้าเล่ห์ด้านเจ้าชู้ และชอบกินไม่เลือก ปากเปราะ เห่าไม่เลือก

เวลา เจ้าของผลไม่ได้ชอบหนีเที่ยวไปทั่ว สุนัขชนิดนี้เลี้ยงไว้เพื่อแสวงหาบุญ คือ เลี้ยงเอาบุญนั่นเองนะ ครับ มันต้องเจ็บตัวเพราะโดนสุนัขอื่นกัดเป็นประจำ แล้วเจ้าของก็ต้องรักษาแผลให้มันเอาบุญ

ลักษณะสุนัขที่มีโหนกควาใหญ่สมส่วน มีขนคิ้วเด่นชัด กระโหลกด้านหน้าควาใหญ่ (ธาตุไม้ สมบูรณ์) มีหูที่ตั้งชันมีสง่า (ธาตุทองสมบูรณ์) มองดูรูปหน้าทั่วไปสมส่วน จัดเป็นสุนัขที่ฉลาดคล่องแคล่ว ว่องไว คุณเมื่อเจ้าของไม่อยู่ใกล้ เชื่อฟังเจ้าของเป็นสุนัขที่ช่างสังเกตอาการของเจ้าของได้เก่ง โดยเฉพาะเมื่อ มีคนแปลกหน้าเข้ามาในบริเวณบ้าน หากเจ้าของแสดงความเป็นมิตรกับคนแปลกหน้า มันจะไม่ทำร้ายคนแปลกหน้า แต่ถ้าหากคนแปลกหน้าแสดงความเป็นศัตรูกับเจ้าของ หรือเจ้าของมันแสดงอาการไม่ชอบใจ ที่คนแปลกหน้าเข้ามาในบ้าน มันจะแสดงความดุร้ายเกรี้ยวกราดออกมาทันที ลักษณะที่มีธาตุไม้ที่สมบูรณ์ ยอมส่งผลให้กำเนิดหรือเสริมธาตุไฟคือแววตาให้สมบูรณ์ด้วยสุนัขชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เป็นเพื่อน และเฝ้าบ้าน หรือไร่สวนได้ดีทีเดียว คอยเป็นเพื่อนยามอยู่คนเดียวในบ้านในด้านตรงข้าม หากสุนัขนั้นมี โหนกควา กระโหลกด้านหน้าเล็ก หรือขนคิ้วไม่เด่นชัด (ธาตุไม้พร่อง) แต่กลับมีใบหูที่ใหญ่ตั้งชัน (ธาตุทองสมบูรณ์) ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ธาตุทองข่มธาตุไม้ จัดเป็นสุนัขที่หูที่ไว แต่การประเมินผลของสมอง และการมองเห็นไม่ดีเท่าที่ควร มีความซื่อสัตย์ เชื่อฟังเจ้าของได้ดี ชีระวางกับเสียงที่ได้ยินเท่าแก่ สุนัข ชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน เพื่อนเฝ้าเตือนเจ้าของหากมีคนเข้ามาในบริเวณบ้าน และเป็นเพื่อนแก้เหงาได้ดีเหมือนกัน

หมายเหตุ หากธาตุไม้และธาตุทองดังกล่าว สมดุลในเชิงพร่อง ก็คิดเสียวว่าเลี้ยงสุนัขตัวนี้สักตัว เพื่อเอาบุญ และเพื่อไม่ให้ดูเจิบเหงาก็แล้วกันนะครับ ปล่อยให้ตาย โคนสุนัขอื่นไล่กัด หรือไม่อาจเกิด อุบัติโศกภัยทับตาย

ลักษณะสุนัขที่มีแววตาสดใส กลมโตสมส่วน(ธาตุไฟสมบูรณ์) มีปากที่ยาวสมส่วน มีเขี้ยวที่ใหญ่ ยาว และกรามที่แข็งแรง (ธาตุน้ำสมบูรณ์) ลักษณะเช่นนี้จัดเป็นสุนัขที่ดูมาก ไม่ค่อยเห่า แต่ชอบคำราม มีเสียงที่น่ากลัว เป็นสุนัขที่เอาจริง กัดจริง เมื่อกัดแล้วจะไม่ค่อยยอมปล่อย เป็นสุนัขที่ดูเคร่งขรึมน่ากลัวเป็นพิเศษ การมีธาตุไฟที่สมบูรณ์ยอมจะให้กำเนิดหรือเสริมธาตุดินให้สมบูรณ์ด้วย กล่าวคือจะทำให้ดูมีสง่า อย่างน่าเกรงขาม มีความฉลาดในเชิงต่อสู้กับศัตรู ไม่ค่อยเป็นมิตรกับคนแปลกหน้า สุนัขชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้าน ไร่ สวน หรือเป็นสุนัขปฏิบัติกร ในการดมกลิ่น ฯลฯ

ในด้านตรงข้าม หากมีลักษณะ แหวตาระห้อย ไม่สดใส (ธาตุไฟพร่อง) แต่มีปากที่ยาวสมส่วน มีเขี้ยวและกรามที่แข็งแรงสมบูรณ์ (ธาตุน้ำที่สมบูรณ์) ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าธาตุน้ำข่มธาตุไฟ จะเป็นสุนัขที่เห่าเก่ง ชอบขู่ด้วยเสียงเห่า เพื่อให้ศัตรูเกรงกลัว การประเมินผลด้านสายตาไม่ดีเท่าที่ควร ส่วนเมื่อมีเสียง ทำให้สงสัย จะใช้วิธีเห่าข่มไว้ก่อน สุนัขชนิดนี้เหมาะที่จะเลี้ยงไว้เฝ้าบ้านนะดีครับ ปากไวดีพอสมควร

หมายเหตุ หากธาตุไฟ และธาตุน้ำ สมดุลในเชิงพร่อง ลักษณะเช่นนี้ เลี้ยงไว้เป็นเพื่อนๆเล่นดีครับ ไม่เห่า ไม่กัดใครดี วันๆได้แต่กินแล้วก็เดินเล่นรอบบ้าน เป็นเพื่อนเล่นกับเจ้าของดีค่ะ จากการดูอุปนิสัย ของสุนัขด้วยการเปรียบเทียบกับธาตุต่างๆตามหลักปรัชญาจีนดังได้กล่าวมาในข้างต้น หากท่านที่สนใจ ศึกษา ก็จะสามารถทราบถึงอุปนิสัยของสุนัขที่ท่านเลี้ยงไว้ครับ ที่กล่าวมาทั้งหมดเป็นเพียงส่วนที่ช่วยเป็น

แนวทางในการศึกษาให้ลึกซึ้งต่อไป ในแต่ละหัวข้อที่กล่าวมา หากลักษณะดีตามแต่ละหัวข้อแล้ว จะต้องดูลักษณะอื่นใน 5 ลักษณะควบคู่ไปด้วย หากลักษณะทั้ง 5 หรือ โทงเวฮั่งทั้งหมดสมดุติแล้ว การดูจะต้องดูลักษณะความเด่นกว่าหรือด้อยกว่าของแต่ละธาตุแล้วประเมินผลตามธาตุที่เด่นกว่าด้อยกว่า และต้องเข้าใจอีกว่าไม่ว่าเป็นคนหรือสุนัข ไม่มีอะไรที่จะดีไปเสียทั้งหมดร้อยเปอร์เซ็นต์หรือ

เอกสารอ่านประกอบการเรียน วิชาปรัชญาตะวันออก (388512)

- อดิศักดิ์ ทองบุญ. ปรัชญาอินเดีย, กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2546.
 _____ . ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย. กรุงเทพฯ : ราชบัณฑิตยสถาน, 2543.
 ศศ.ดร. ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา. ปรัชญาตะวันออก. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2536
 ศ.ดร. สุนทร ณ รั้งยี. ปรัชญาอินเดียประวัติและลัทธิ. กรุงเทพฯ : พิพิธวิทยา, 2521.
 รศ. ผจญ คำชูสังข์. ปรัชญาตะวันตกI (387211). กทม. : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
 รศ.ผจญ คำชูสังข์. ศาสนาเบื้องต้น. กทม. : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2545.
 เสถียร โพธิ์นันทะ. เมธีตะวันออก. กรุงเทพฯ. บรรณาคาร, 2522.
 ฟัน ดอกบัว. ปวงปรัชญาจีน. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2532.
 ชิว ไช. ปรัชญาจีน. แปลโดย สกถ นิตวรรณ จาก The story chines Philosophy. : โอเดียนสโตร์, 2523.
 น้อย พงษ์สนิท. ปรัชญาจีน. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2528.
 ฉ้ายมิ่งกวง. เมธีเม่งจื่อ. แปลโดยบุญศักดิ์ แสงระวี. กรุงเทพฯ : ธรรมชาติ, 2529.
 หลิน ยู ถัง. วิถีเต๋า. แปลโดยพจนานันท์สันติ จาก The wisdom of china. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย, 2525.
 Radhakrishnan. Indian Philosophy.
**Fung yu – lan. A History of Chinese Phi losophy (vol. 1).Tranlated by Derk Bodde New York :
 Princeton university, 1973.**
Gai Fu Feng and Jane English. Tao Tsu : Tao te ching. New York : vintage books, 1972
Moore charles A, (Ed). The Chinese Mind. Honolulu : Eest – West center press, 1967
Muller F Max. Sacred Books of The East. Varanassi : motilal Bannasidass, 1968.
**Chandradhar Sharma, Dr., A Critical Survey of Indian Philososhy, Rider & Company,
 London, 1960**
**Das Gupta, S.B., Aspects of Indian Religious Thought, A. Mukherjee & Co., Private Ltd.,
 Culcutta, 1957**
Hiriyanna, M., Outline of Indian Philososhy, George Allen & Unwin Ltd., London, 1958

A History of Indian Philososhy, 2 Vols., Sinha Publishing House, Culcutta 26, 1956

Nathmal Tatia, *Studies in Jaina Philosophy, The Modern Art Press, Culcutta, 1951*

รศ. พจน คำชูสังข์

ผู้ดูแลวิชา: ผู้บรรยาย/อภิปราย

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์	
ฟิสิกส์ 1(ภาคกลศาสตร์(ฟิสิกส์ 1 (ความร้อน)
ฟิสิกส์ 2	กลศาสตร์เวกเตอร์
โลหะวิทยาฟิสิกส์	เอกสารคำสอนฟิสิกส์ 1
ฟิสิกส์ 2 (บรรยาย(แก้ปัญหาฟิสิกส์ด้วยภาษา C
ฟิสิกส์พิศวง	สอนฟิสิกส์ผ่านทางอินเทอร์เน็ต
ทดสอบออนไลน์	วิดีโอการเรียนการสอน
หน้าแรกในอดีต	แผ่นใสการเรียนการสอน
เอกสารการสอน PDF	กิจกรรมการทดลองทางวิทยาศาสตร์
แบบฝึกหัดออนไลน์	สุดยอดสิ่งประดิษฐ์
การทดลองเสมือน	
บทความพิเศษ	ตารางธาตุ)ไทย1) 2 (Eng)
พจนานุกรมฟิสิกส์	ลับสมองกับปัญหาฟิสิกส์
ธรรมชาติมหัศจรรย์	สูตรพื้นฐานฟิสิกส์
การทดลองมหัศจรรย์	ดาราศาสตร์ราชมงคล
แบบฝึกหัดกลาง	
แบบฝึกหัดโลหะวิทยา	แบบทดสอบ
ความรู้รอบตัวทั่วไป	อะไรเอ่ย ?
ทดสอบ)เกมเศรษฐี(คดีปริศนา
ข้อสอบเอนทรานซ์	เฉลยกลศาสตร์เวกเตอร์
คำศัพท์ประจำสัปดาห์	
ความรู้รอบตัว	
การประดิษฐ์ของโลก	ผู้ได้รับโนเบลสาขาฟิสิกส์
นักวิทยาศาสตร์เทศ	นักวิทยาศาสตร์ไทย
ดาราศาสตร์พิศวง	การทำงานของอุปกรณ์ทางฟิสิกส์
การทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ	

 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 1 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. การวัด	2. เวกเตอร์
3. การเคลื่อนที่แบบหนึ่งมิติ	4. การเคลื่อนที่บนระนาบ
5. กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน	6. การประยุกต์กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน
7. งานและพลังงาน	8. การดลและโมเมนตัม
9. การหมุน	10. สมดุลของวัตถุแข็งเกร็ง
11. การเคลื่อนที่แบบคาบ	12. ความยืดหยุ่น
13. กลศาสตร์ของไหล	14. ปริมาณความร้อน และ กลไกการถ่ายโอนความร้อน
15. กฎข้อที่หนึ่งและสองของเทอร์โมไดนามิก	16. คุณสมบัติเชิงโมเลกุลของสสาร
17. คลื่น	18. การสั่น และคลื่นเสียง
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ 2 ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. ไฟฟ้าสถิต	2. สนามไฟฟ้า
3. ความกว้างของสายฟ้า	4. ตัวเก็บประจุและการต่อตัวต้านทาน
5. ศักย์ไฟฟ้า	6. กระแสไฟฟ้า
7. สนามแม่เหล็ก	8. การเหนี่ยวนำ
9. ไฟฟ้ากระแสสลับ	10. ทรานซิสเตอร์
11. สนามแม่เหล็กไฟฟ้าและเสาอากาศ	12. แสงและการมองเห็น
13. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ	14. กลศาสตร์ควอนตัม
15. โครงสร้างของอะตอม	16. นิวเคลียร์
 การเรียนรู้การสอนฟิสิกส์ทั่วไป ผ่านทางอินเทอร์เน็ต 	
1. จลศาสตร์ (kinematic)	2. จลพลศาสตร์ (kinetics)
3. งานและโมเมนตัม	4. ซิมเปิลฮาร์โมนิก คลื่น และเสียง
5. ของไหลกับความร้อน	6. ไฟฟ้าสถิตกับกระแสไฟฟ้า
7. แม่เหล็กไฟฟ้า	8. คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้ากับแสง
9. ทฤษฎีสัมพัทธภาพ อะตอม และนิวเคลียร์	

